Lietas arhīva Nr. 103AA-0012-18
ECLI:LV:LAAT:2018:0228.112053717.4.S

SPRIEDUMS
Rēzeknē 2018.gada 28.februārī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents J.Dimpers,
tiesneši D.Skudra un J.Vasiļkovskis
sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2017.gada 29.decembra spriedumu apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesas telpās rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietas materiālus.

Noklausījusies tiesneša referenta ziņojumu un pārbaudījusi pierādījumus administratīvā pārkāpuma lietā, tiesa

konstatēja

Ar Daugavpils tiesas 2017.gada 29.decembra spriedumu /pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 149.[15]panta astotajā daļā, un sodīts ar administratīvo arestu uz 10 (desmit) diennaktīm, naudas sodu 1200 *euro* (viens tūkstotis divi simti *euro*), atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka 2017.gada 17.novembrī pulksten 18.55 /pers. A/ Preiļos pa Daugavpils ielu, virzienā no Mehanizatoru ielas uz degvielas uzpildes stacijas Cirkle-K pusi, vadīja vieglo automašīnu SAAB 9000, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un atteicās no medicīniskās pārbaudes narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes noteikšanas (medicīniskās pārbaudes protokols Nr.47). Par šo administratīvo pārkāpumu 2017.gada 17.novembrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols PC Nr.173424.

Tādu /pers. A/ pārkāpumu pirmās instances tiesa kvalificēja saskaņā ar LAPK 149.[15]panta astoto daļu (lietas 2., 63.-65.lapa).

Apelācijas kārtībā pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja /pers. A/. Viņš lūdz pilnībā atcelt pirmās instances tiesas spriedumu šādu apsvērumu dēļ.

Pirmās instances tiesai, iztiesājot lietu par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības par LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, bija jāpiemēro Ceļu satiksmes likuma 43.[5]panta otrās daļas nosacījumi.

Saskaņā ar minēto tiesību normu tiesai bija pienākums izvērtēt policijas darbinieku rīcības pamatotību un tiesiskumu: vai policijas darbiniekiem radās vai varēja rasties pamatotas aizdomas par narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu; vai policijas darbinieks K.Sparāns likumīgi nolēma nogādāt /pers. A/ narkotisko vielu pārbaudei pēc tam, kad sistēmā bija ieraudzījis, ka persona agrāk administratīvi sodīta par neatļautu narkotisko vielu lietošanu.

Pretēji norādītajam, pirmās instances tiesa šos nosacījumus neņēma vērā un nepamatoti atzina, ka /pers. A/ pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 25.9.punktu. Šī tiesību norma neattiecas uz konkrēto lietu, kā arī 29.06.2004. Ministru kabineta noteikumi Nr.571 "Ceļu satiksmes noteikumi" ir zaudējuši spēku no 01.01.2016.

Bez tam tiesa nepilnīgi novērtēja lietā esošos pierādījumus un liecinieku sniegtās liecības, izdarot nepareizus secinājumus, kas noveda pie nepareiza tiesas sprieduma un pie /pers. A/ nepamatotas saukšanas pie administratīvās atbildības par pārkāpumu, kuru viņš nebija izdarījis.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā pirmās instances tiesa pārkāpusi arī Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu, LAPK 7., 237., 239.panta 1.punktu, 243., 243., 244.pantu, Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumu Nr.15 "Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" 19.punktu. /pers. A/ norāda arī uz procesuālajiem pārkāpumiem, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu un nenodrošinot viņam LAPK 266.pantā paredzētās tiesības par tulka uzaicināšanu.

Ņemot vērā norādīto un to, ka Daugavpils tiesa nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normas un pārkāpusi procesuālo tiesību normas, lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu kā pretlikumīgu un administratīvā pārkāpuma lietu izbeigt, jo viņa rīcībā nav LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva (lietas 70.-71.lapa).

Latgales apgabaltiesa saskaņā ar LAPK 289.[21]panta otro daļu apelācijas sūdzības skata rakstveida procesā. Tiesa nesaskata nepieciešamību arī šo lietu iztiesāt mutvārdu procesā.

Vērtējot lietā esošās ziņas par faktiem, Latgales apgabaltiesa vadās pēc LAPK 244.panta nosacījumiem - pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Novērtējusi apelācijas sūdzībā norādītos motīvus un lūgumus, pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus un novērtējusi tos, Latgales apgabaltiesa atzīst, ka /pers. A/ iesniegtā apelācijas sūdzība pamatā ir nepamatota un noraidāma, tāpēc pārsūdzētais Daugavpils tiesas 2017.gada 29.decembra spriedums atstājams negrozīts. Daļēji viņa sūdzība ir pamatota, bet nedod iespēju pirmās instances tiesas sprieduma grozīšanai vai atcelšanai.

Lietā nav strīda par šādiem faktiskajiem apstākļiem. 2017.gada 17.novembrī pulksten 18.55 /pers. A/ Preiļos pa Daugavpils ielu, virzienā no Mehanizatoru ielas uz degvielas uzpildes stacijas Cirkle-K pusi, vadīja vieglo automašīnu SAAB 9000, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/. Kā pasažieris automašīnā brauca /pers. B/. Noteiktā ātruma pārsniegšanas dēļ /pers. A/ vadīto automašīnu apstādināja Valsts policijas darbinieki J.Lozda un

K.Sparāns, kuri patrulēja pa pilsētu.

/pers. A/ 17.11.2017. paskaidrojumā norādīja, ka viņš laiciņu atpakaļ pīpēja zāli (lietas 7.lapa). Pirmās instances tiesā /pers. A/ savu vainu neatzina, paskaidroja, ka viņa vadīto automašīnu par ātruma pārsniegšanu apturēja policija. Sākumā veiktā alkohola pārbaude alkoholu neuzrādīja. Tad policijas darbinieks, paskatījies datorā, redzēja, ka bija ar narkotikām saistīti pakāpumi. /pers. A/ atbildēja, ka bija. Policijas darbinieks teica, ka tādā gadījumā jābrauc uz ekspertīzi. Tad viņu nogādāja slimnīcā uz ekspertīzi. /pers. A/ no asins analīzes atteicās, jo baidās no spricēm. Policijā rakstīja protokolu par atteikšanos no ekspertīzes. Protokols, paskaidrojums sastādīts latviešu valodā. Viņam latviešu valoda nav zināma, tulkoja policijas darbinieks. Uzskatīja, ka policijai nebija pamata sūtīt viņu uz ekspertīzi (lietas 38.-39., 59.-61.lapa).

Pirmās instances tiesā liecinieks /pers. B/ neko, kas attiektos uz izskatāmo lietu, neliecināja (lietas 38.-39.lapa).

/pers. A/ vaina LAPK 149.^{15}panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierādīta ar pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem un pareizi novērtētajiem pierādījumiem.

No liecinieka - Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas inspektora K.Sparāna 17.11.2017. rakstītā ziņojuma un pirmās instances tiesas sēdē dotajām liecībām izriet, ka apturētās automašīnas vadītājs /pers. A/ viņam izlikās aizdomīgs, tāpēc veica alkohola pārbaudi ar alkometru. Alkoholu mēraparāts neuzrādīja. Pārbaudot vadītāja pārkāpumus datu bāzē, konstatēja, ka viņam bija sastādīts administratīvais protokols par narkotiku lietošanu. Arī šoreiz vadītāja uzvedība K.Sparānu pārliecināja, ka viņš ir lietojis narkotiskās vai psihotropās vielas, tāpēc piedāvāja braukt uz slimnīcu un nodot analīzes. /pers. A/ pateica, ka analīzes nenodos. Viņam izskaidroja sekas par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes. Ar dienesta automašīnu /pers. A/ atveda uz slimnīcu un atdeva ārstam nosūtījumu. Procedūru kabinetā ārsts sāka pārbaudi. /pers. A/ atbildēja, ka analīzes nenodos, jo viņam ir tādas tiesības. Sākumā K.Sparāns ar /pers. A/ runāja latviešu valodā, bet tad pārgāja uz krievu valodu. /pers. A/ visu notiekošo saprata. Pēc tam atbrauca uz policijas iecirkni (lietas 13., 60.-61.lapa);

Liecinieks - Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas inspektors J.Lozda tiesā liecināja, ka apstādinātās automašīnas vadītāju pārbaudīja K.Sparāns. J.Lozda pie viņa piegājis nebija un neredzēja. Datu bāzē bija ziņas, ka vadītājam iepriekš sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par narkotiku lietošanu. J.Lozda devās nodot maiņu, bet K.Sparāns automašīnas vadītāju aizveda uz slimnīcu medicīniskās pārbaudes veikšanai (lietas 60.lapa).

Liecinieks – SIA "Preiļu slimnīca" ārsts /pers. C/ pirmās instances tiesā apstiprināja medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.47 norādītās ziņas un liecināja, ka pārbaudāmā persona spēja nosaukt personas datus, uz jautājumiem spēja atbildēt, tika piedāvāts veikt apskati un ekspertīzi, taču persona no medicīniskās pārbaudes atteicās (lietas 59.-60.lapa).

Liecinieku K.Sparāna, J.Lozdas un /pers. C/ liecības apstiprina viena otru. Tās apstiprina arī rakstveida pierādījumi lietā.

17.11.2017. Valsts policijas darbinieks K.Sparāns transportlīdzekļa vadītāju /pers. A/ nosūtīja uz medicīnisko pārbaudi Preiļu slimnīcā sakarā ar aizdomām par narkotisko vai psihotropo vielu lietošanu (lietas 3.lapa).

Saskaņā ar 17.11.2017. Medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.47 norādītajām ziņām /pers. A/ atteicās no medicīniskās pārbaudes narkotisko, psihotropo un toksisko vielu ietekmes noteikšanai, tajā skaitā atteicās nodot asinis, urīnu, siekalas, noskalojumus no mutes un rokām. Protokolā ir /pers. A/ un pārbaudi veikušā ārsta paraksti (lietas 5.lapa).

No Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Sodu reģistra izdrukas redzams, ka /pers. A/ iepriekš ir četras reizes saukts pie administratīvās atbildības, tai skaitā vienu reizi (12.09.2017.) par LAPK 46.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu (narkotisko vai psihotropo vielu neatļauta iegādāšanās vai glabāšana nelielā apmērā bez nolūka tās realizēt vai narkotisko vai psihotropo vielu neatļauta lietošana) (lietas 18.lapa).

Vērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā apelācijas instances tiesai nav šaubu, ka /pers. A/ izdarīja pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajā vietā un laikā LAPK 149.^{15}panta astotajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Apelācijas instances tiesa /pers. A/ versiju, ka policijas darbiniekiem nebija tiesiska pamata viņu nogādāt ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudei, atzīst par nepamatotu.

Saskaņā ar likumu "Par policiju" 10.panta pirmās daļas 6.punktu policijas darbinieka pamatpienākumos ietilpst novērst un pārtraukt administratīvos pārkāpumus, noskaidrot vainīgos, savas kompetences ietvaros sastādīt protokolus.

Likuma „Par policiju" 12.panta pirmās daļas 20.punkts piešķir policijas darbiniekam, pildot uzliktos pienākumus atbilstoši dienesta kompetencei, tiesības apturēt transportlīdzekli un izdarīt tā apskati, ja ir pamats domāt, ka transportlīdzekļa vadītājs pārkāpis ceļu satiksmi reglamentējošo normatīvo aktu prasības, atstādināt no transportlīdzekļu vadīšanas personas, kuras ir alkohola reibumā, narkotisko vai citu apreibinošu vielu iespaidā.

Likuma "Par policiju" 12.panta 17.punkts piešķir policijas darbiniekiem tiesības, nolūkā konstatēt, vai personas ir lietojušas alkoholu, narkotiskās, psihotropās vai toksiskās vielas, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tās pārbaudīt ar ekspresdiagnostikas testu narkotisko un psihotropo vielu ietekmes konstatēšanai, portatīvām alkohola koncentrācijas noteikšanas mērierīcēm vai nogādāt šīs personas pārbaudes izdarīšanai ārstniecības iestādē, ja atzinums nepieciešams, lai apstiprinātu vai atspēkotu likumpārkāpuma faktu vai objektīvi izskatītu lietu par likumpārkāpuma izdarīšanu.

Ceļu satiksmes noteikumu 4.punkts noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, norādījumi.

Ceļu satiksmes likuma 43.^{5}panta otrā daļa paredz, lai konstatētu narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmi, Valsts policijas darbinieki nogādā transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas par narkotisko vai citu apreibinošu vielu lietošanu (ekspresdiagnostikas testa rezultāti, vadītāja uzvedība, runas veids, kustību koordinācija).

No policijas darbinieka K.Sparāna ziņojuma un liecībām izriet, ka /pers. A/ viņam izlikās aizdomīgs, tāpēc veica alkohola pārbaudi ar alkometru. Kad mēraparāts neko neuzrādīja, radās aizdomas, ka vadītājs lietojis narkotiskās vai psihotropās vielas. /pers. A/ saistību ar narkotiskajām vielām apstiprināja arī ziņas no datu bāzes.

K.Sparāna liecības, ka sākotnēji autovadītājs tika pārbaudīts ar alkometru, apstiprina arī /pers. A/.

Līdz ar to apelācijas instances tiesa atzīst, ka /pers. A/ uz slimnīcu pārbaudei tika aizvests nevis sakarā ar ziņām datu bāzē, bet gan tāpēc, ka policijas darbiniekam radās aizdomas, kas viņš ir lietojis narkotiskās vai psihotropās vielas.

/pers. A/ sūdzība daļā par to, ka pirmās instances tiesa sprieduma motīvu daļā nepamatoti konstatēja, ka viņš pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 25.9.punktu un Ceļu satiksmes noteikumu 39.6 punktu (zaudējusi spēku no 2016.gada 1.janvāra), apelācijas instances tiesa atzīst par pamatotu. Spēkā neesošu normu piemērot nav pamata. Kā izpaudās Ceļu satiksmes noteikumu 25.9.punkta pārkāpums, nekur nav atšifrēts. Saskaņā ar to

transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums pakļauties kompetentās iestādes amatpersonu veiktajām pārbaudēm, tām veicot normatīvajos aktos noteiktās uzraudzības un kontroles funkcijas, tai skaitā policijas vai muitas darbinieka prasībai nogādāt transportlīdzekli kontroles veikšanas vietā, kā arī nodot transportlīdzekli minēto kontroļu veikšanai, ļaut veikt šo noteikumu 218., 219. un 220.punktā minētā aprīkojuma apskati. Apelācijas instances tiesa šīs abas normas no sprieduma motīvu daļas izslēdz. Tas nemazina /pers. A/ atbildību par LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu – atteikšanos no medicīniskās pārbaudes narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes noteikšanai.

/pers. A/ sūdzība daļā par to, ka nepārvaldot latviešu valodu, nesaprata uz ceļa notiekošo, ir nepamatota. Liecinieks K.Sparāns liecināja, ka viņš ar autovadītāju runāja krievu valodā. /pers. A/ pūta alkometrā, nevēlējās nodot analīzes, lai pārbaudītu narkotiskās vai psihotropās vielas, slimnīcā atteicās no medicīniskās pārbaudes narkotisko, pasihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanai. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka notikušajā viņš pilnībā orientējās un viņa tiesības uz aizstāvību nebija pārkāptas. Pirmās instances tiesas sēdē piedalījās tulks. Turklāt iesniegumu tiesai, lūdzot izsniegt lietas kopijas, un apelācijas sūdzību /pers. A/ uzrakstīja latviešu valodā (lietas 69., 70.-71.lapa).

Apelācijas instances tiesa nekonstatē apelācijas sūdzībā norādīto Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātās nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu. Pie administratīvās atbildības saucamās personas vainīgums LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierādīts ar lietā esošajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā. Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādīto, ka visas šaubas par vainu jāvērtē ar labu apsūdzētajam, Latgales apgabaltiesa atzīst, ka personas nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Tiesai ir jāinterpretē šaubas par labu privātpersonai tikai tad, ja, novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa nevar nonākt pie pārliecības par personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā (*Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija sprieduma lietā Nr.SKA-219/2007 17.punkts; 2008.gada 13.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-493/2008 14.punkts.; 2009.gada 21.maija sprieduma lietā Nr.SKA-156/2009 9.punkts*).

Nosakot /pers. A/ sodu, pirmās instances tiesa ņēma vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību raksturojošās ziņas, nekonstatēja viņa atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus. /pers. A/ noteikts LAPK 149.[15]panta astotās daļas sankcijā paredzētais iespējami labvēlīgākais sods. Vēl lielāku soda mīkstināšanu LAPK normas neparedz.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, saskaņā ar LAPK 289.[22]pantu, 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, Latgales apgabaltiesa

nosprieda

Daugavpils tiesas 2017.gada 29.decembra spriedumu atstāt negrozītu, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Latgales apgabaltiesas spriedums nav pārsūdzams, tiesas kancelejā ir pieejams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā – 2018.gada 28.februārī.

Tiesnesis referents J.Dimpers

Tiesneši D.Skudra

J.Vasiļkovskis